

Ariketa 1	Ariketa 2	Ariketa 3	Ariketa 4	1. Zatia

Azterketaren iraupena: 3 ordu

IZEN-ABIZENAK:

TALDEA:

1.- Aurkitu analitiko eta grafikoki hurrengo funtzioaren definizio-eremua:

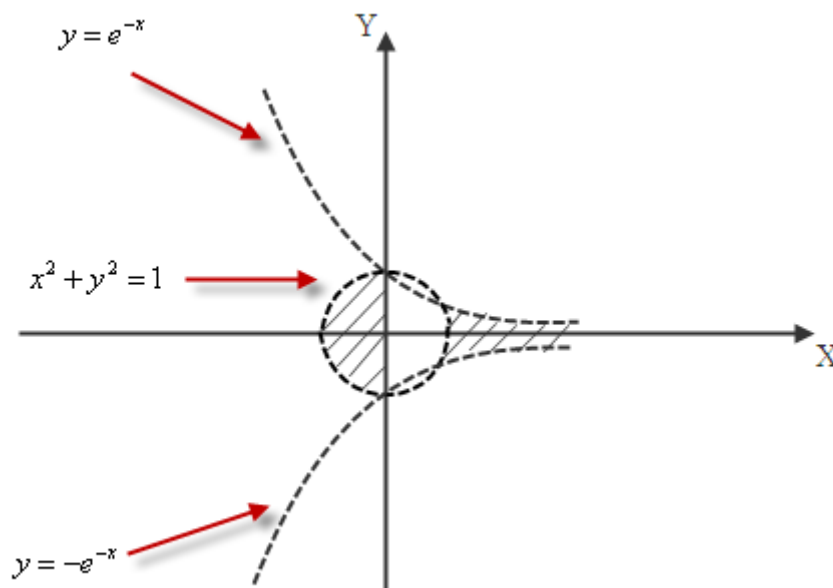
$$f(x, y) = \frac{L[x \cdot (x^2 + y^2 - 1)]}{\sqrt{e^{-x} - |y|}}$$

(2 puntu)

$$D = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 / x \cdot (x^2 + y^2 - 1) > 0, e^{-x} - |y| > 0\}$$

$$x \cdot (x^2 + y^2 - 1) > 0 \Rightarrow \begin{cases} x > 0 \wedge x^2 + y^2 > 1 \\ \vee \\ x < 0 \wedge x^2 + y^2 < 1 \end{cases}$$

$$e^{-x} - |y| > 0 \Leftrightarrow |y| < e^{-x} \Leftrightarrow -e^{-x} < y < e^{-x}$$

$$2.- f(x, y) = \begin{cases} \frac{L(x^n \cdot y + 1)}{\sin(x^2 + y^2)} & \forall (x, y) \neq (0, 0) \\ 0 & (x, y) = (0, 0) \end{cases} \quad \forall n \in \mathbb{N} \text{ funtzioa emanik:}$$

a) Estudiatu bere jarraitutasuna (0,0) puntuan $\forall n \in \mathbb{N}$.

b) Kalkulatu $f'_x(0, 0)$ eta $f'_y(0, 0)$, $\forall n \in \mathbb{N}$.

c) Estudiatu bere diferentziagarritasuna (0,0) puntuan $\forall n \in \mathbb{N}$.

d) Aztertu bere deribagarritasuna (0,0) puntuan $n = 2$ eta $n = 3$ kasuetarako.

(2 puntu)

$$a) f \text{ jarraitua } (0,0) \text{ puntuan} \Leftrightarrow \lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} f(x, y) = f(0, 0) = 0$$

$$\begin{aligned} \lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} f(x, y) &= \lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} \frac{L(x^n \cdot y + 1)}{\sin(x^2 + y^2)} = \lim_{\substack{\rho \rightarrow 0^+ \\ \forall \theta \in [0, 2\pi)}} \frac{L(\rho^{n+1} \cdot \cos^n \theta \cdot \sin \theta + 1)}{\sin(\rho^2)} \sim \\ &\sim \lim_{\substack{\rho \rightarrow 0^+ \\ \forall \theta \in [0, 2\pi)}} \frac{\rho^{n+1} \cdot \cos^n \theta \cdot \sin \theta}{\rho^2} = \lim_{\substack{\rho \rightarrow 0^+ \\ \forall \theta \in [0, 2\pi)}} \rho^{n-1} \cdot \cos^n \theta \cdot \sin \theta = \begin{cases} \varphi(\theta) & \text{baldin } n = 1 \\ 0 & \forall n \geq 2 \end{cases} \end{aligned}$$

Beraz, f jarraitua da (0,0) puntuan $\forall n \geq 2$.

$$b) f'_x(0, 0) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(h, 0) - f(0, 0)}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\frac{L(1)}{\sin(h^2)} - 0}{h} = 0 \quad \forall n \in \mathbb{N}$$

$$f'_y(0, 0) = \lim_{k \rightarrow 0} \frac{f(0, k) - f(0, 0)}{k} = \lim_{k \rightarrow 0} \frac{\frac{L(1)}{\sin(k^2)} - 0}{k} = 0 \quad \forall n \in \mathbb{N}$$

c) Baldin $n = 1$, f ez da jarraitua (0,0) puntuan $\Rightarrow f$ ez da diferentziagarria (0,0) puntuan.

$\forall n \geq 2$ baldintza beharrezkoa eta nahikoa aplikatuko dugu:

$$\begin{aligned} \lim_{(h,k) \rightarrow (0,0)} \frac{|f(h, k) - f(0, 0) - f'_x(0, 0) \cdot h - f'_y(0, 0) \cdot k|}{\sqrt{h^2 + k^2}} &= \lim_{(h,k) \rightarrow (0,0)} \frac{\left| \frac{L(h^n \cdot k + 1)}{\sin(h^2 + k^2)} \right|}{\sqrt{h^2 + k^2}} = \\ &= \lim_{(h,k) \rightarrow (0,0)} \frac{\left| L(h^n \cdot k + 1) \right|}{\sin(h^2 + k^2) \cdot \sqrt{h^2 + k^2}} = \lim_{\substack{\rho \rightarrow 0^+ \\ \forall \theta \in [0, 2\pi)}} \frac{\left| L(\rho^{n+1} \cdot \cos^n \theta \cdot \sin \theta + 1) \right|}{\sin(\rho^2) \cdot \rho} \sim \end{aligned}$$

$$\sim \lim_{\substack{\rho \rightarrow 0^+ \\ \forall \theta \in [0, 2\pi)}} \frac{\rho^{n+1} \cdot |\cos^n \theta \cdot \sin \theta|}{\rho^3} = \lim_{\substack{\rho \rightarrow 0^+ \\ \forall \theta \in [0, 2\pi)}} \rho^{n-2} \cdot |\cos^n \theta \cdot \sin \theta| = \begin{cases} \varphi(\theta) & \text{baldin } n = 2 \\ 0 & \forall n \geq 3 \end{cases}$$

Beraz, f diferentziagarria da $(0,0)$ puntuan $\forall n \geq 3$.

d) $\forall n \geq 3$ f diferentziagarria da $(0,0)$ puntuan $\Rightarrow f$ deribagarria da $(0,0)$ puntuan.

$n = 2$ kasuan definizioa erabili beharko dugu. Honela:

f deribagarria da $(0,0)$ puntuan $\Leftrightarrow \exists \frac{df}{d\vec{u}} \Big|_{(0,0)} \in \mathbb{R} \quad \forall \vec{u} = (h_1, h_2)$ unitarioa.

$$\frac{df}{d\vec{u}} \Big|_{(0,0)} = \lim_{\lambda \rightarrow 0} \frac{f(\lambda h_1, \lambda h_2) - f(0,0)}{\lambda} = \lim_{\lambda \rightarrow 0} \frac{\frac{L(\lambda^{n+1} \cdot h_1^n \cdot h_2 + 1)}{\sin(\lambda^2)}}{\lambda} \sim \lim_{\lambda \rightarrow 0} \frac{\lambda^{n+1} \cdot h_1^n \cdot h_2}{\lambda^3} =$$

$$= \lim_{\lambda \rightarrow 0} \lambda^{n-2} \cdot h_1^n \cdot h_2 \stackrel{(n=2)}{=} h_1^2 \cdot h_2 \in \mathbb{R} \quad \Leftrightarrow f \text{ deribagarria da } (0,0) \text{ puntuan.}$$

3.- Izan bedi $\begin{cases} F(x, y, t) = y^2 - xy + t + a = 0 \\ G(x, y, t) = L(1+t) + xy + b = 0 \end{cases}$ ekuazio-sistema.

a) Aurkitu $a, b \in \mathbb{R}$ parametroen balioak aurreko sistemak $x = x(t)$ eta $y = y(t)$ funtzio diferentziagarriak defini ditzan $P(x, y, t) = (2, -1, 0)$ puntuaren ingurune batean.

b) Izan bedi aurreko atalean lortutako funtzioek definituriko $C \equiv \begin{cases} x = x(t) \\ y = y(t) \end{cases}$ kurba. Demagun planoko (x, y) puntu bakoitzean tenperatura $T(x, y) = e^x \cdot (\cos(\pi y) + \sin(\pi y))$ funtzioak adierazten duela. Baldin $(2, -1)$ puntutik mugitzen bagara C kurbak adierazitako norabidean, tenperatura igoko edo jaitsiko da?

(2 puntu)

a) Ikus dezagun ea $\begin{cases} F(x, y, t) = y^2 - xy + t + a = 0 \\ G(x, y, t) = L(1+t) + xy + b = 0 \end{cases}$ ekuazio-sistemak funtzio

implizituaren teorema egiaztatzen duen $P(x, y, t) = (2, -1, 0)$ puntuaren ingurune batean:

i. $\begin{cases} F(P) = 1 + 2 + 0 + a = 0 \Leftrightarrow a = -3 \\ G(P) = L1 - 2 + b = 0 \Leftrightarrow b = 2 \end{cases}$

ii. $\begin{cases} F'_x = -y & F'_y = 2y - x & F'_t = 1 \\ G'_x = y & G'_y = x & G'_t = \frac{1}{1+t} \end{cases}$ jarraituak dira P puntuaren ingurune batean.

iii. $\left. \frac{D(F, G)}{D(x, y)} \right|_P = \begin{vmatrix} F'_x & F'_y \\ G'_x & G'_y \end{vmatrix} \Big|_P = \begin{vmatrix} -y & 2y - x \\ y & x \end{vmatrix} \Big|_P = \begin{vmatrix} 1 & -4 \\ -1 & 2 \end{vmatrix} = -2 \neq 0$

Beraz, $a = -3$ eta $b = 2$ direnean, $P(x, y, t) = (2, -1, 0)$ puntuaren ingurune batean

$\exists!$ $\begin{cases} x = x(t) \\ y = y(t) \end{cases}$ diferentziagarriak non $\begin{cases} x(0) = 2 \\ y(0) = -1 \end{cases}$.

b) Tenperaturaren aldakuntza $(2, -1)$ puntutik abiatuz $\left. \frac{dT}{d\vec{u}} \right|_{(2, -1)}$ deribatu direkzionalak

emango digu, non $C \equiv \begin{cases} x = x(t) \\ y = y(t) \end{cases}$ kurbak adierazitako norabidea $\vec{u} = (x'(0), y'(0))$

(unitarioa) den.

Hasierako sisteman t -rekiko deribatuz eta P puntuan ordezkatzuz:

$$\begin{cases} -y \cdot x' + (2y - x) \cdot y' + 1 = 0 \\ y \cdot x' + x \cdot y' + \frac{1}{1+t} = 0 \end{cases} \xrightarrow{P \text{ puntuan}} \begin{cases} x'(0) - 4y'(0) + 1 = 0 \\ -x'(0) + 2y'(0) + 1 = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x'(0) = 3 \\ y'(0) = 1 \end{cases} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow (x'(0), y'(0)) = (3, 1) \xrightarrow{\text{unitarioa}} \vec{u} = \left(\frac{3}{\sqrt{10}}, \frac{1}{\sqrt{10}} \right) \xrightarrow{T \text{ diferentziagarria}} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \left. \frac{dT}{d\vec{u}} \right|_{(2,-1)} = T'_x(2, -1) \cdot \frac{3}{\sqrt{10}} + T'_y(2, -1) \cdot \frac{1}{\sqrt{10}}$$

$$\begin{cases} T'_x = e^x \cdot (\cos(\pi y) + \sin(\pi y)) \Rightarrow T'_x(2, -1) = -e^2 \\ T'_y = \pi e^x \cdot (-\sin(\pi y) + \cos(\pi y)) \Rightarrow T'_y(2, -1) = -\pi e^2 \end{cases} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \left. \frac{dT}{d\vec{u}} \right|_{(2,-1)} = -e^2 \cdot \frac{3}{\sqrt{10}} - \pi e^2 \cdot \frac{1}{\sqrt{10}} = -\frac{e^2}{\sqrt{10}}(3 + \pi) < 0 \Rightarrow \text{temperatura jaitsiko da.}$$

4.- Aurkitu $f(x, y) = (1 + e^x) \cdot \sin y - x \cdot e^x$ funtzioaren mutur erlatiboak.

(2 puntu)

Baldintza beharrezkoa aplikatuko dugu puntu kritikoak kalkulatzeko:

$$\begin{cases} f'_x = e^x \cdot \sin y - e^x - x \cdot e^x = e^x \cdot (\sin y - 1 - x) = 0 & \Leftrightarrow x = \sin y - 1 \\ f'_y = (1 + e^x) \cdot \cos y = 0 & \Leftrightarrow \cos y = 0 \Leftrightarrow y = \frac{\pi}{2} + k\pi \quad \forall k \in \mathbb{Z} \end{cases} \Rightarrow$$

$$\begin{cases} \text{Baldin } y = \frac{\pi}{2} + 2k\pi \quad \forall k \in \mathbb{Z} \Rightarrow x = \sin\left(\frac{\pi}{2} + 2k\pi\right) - 1 = 1 - 1 = 0 \\ \text{Baldin } y = \frac{\pi}{2} + (2k+1)\pi \quad \forall k \in \mathbb{Z} \Rightarrow x = \sin\left(\frac{\pi}{2} + (2k+1)\pi\right) - 1 = -1 - 1 = -2 \end{cases}$$

Beraz, lortutako infinitu puntu kritikoak hauek dira:

$$\begin{cases} P\left(0, \frac{\pi}{2} + 2k\pi\right) \quad \forall k \in \mathbb{Z} \\ Q\left(-2, \frac{\pi}{2} + (2k+1)\pi\right) \quad \forall k \in \mathbb{Z} \end{cases}$$

Puntu kritikoetan baldintza nahikoa aztertuko dugu orain:

$$\begin{cases} f''_{x^2} = e^x \cdot (\sin y - 1 - x) - e^x = e^x \cdot (\sin y - 2 - x) \\ f''_{y^2} = -(1 + e^x) \cdot \sin y \\ f''_{xy} = e^x \cdot \cos y \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} f''_{x^2}(P) = -1 & f''_{x^2}(Q) = -\frac{1}{e^2} \\ f''_{y^2}(P) = -2 & f''_{y^2}(Q) = 1 + \frac{1}{e^2} \\ f''_{xy}(P) = 0 & f''_{xy}(Q) = 0 \end{cases}$$

Orduan:

$$\begin{cases} d^2 f(P) = -(dx)^2 - 2(dy)^2 < 0 & \Leftrightarrow P \text{ maximo erlatiboa} \\ d^2 f(Q) = -\frac{1}{e^2}(dx)^2 + \left(1 + \frac{1}{e^2}\right)(dy)^2 \underset{>}{\geq} 0 & \Leftrightarrow Q \text{ zeladura-puntua} \end{cases} \quad \forall k \in \mathbb{Z}$$

Edo Sylvester-en irizpidea erabiliz:

$$Hf(P) = \begin{vmatrix} -1 & 0 \\ 0 & -2 \end{vmatrix} \Rightarrow \begin{cases} \Delta_1 = -1 < 0 \\ \Delta_2 = 2 > 0 \end{cases} \Leftrightarrow d^2 f(P) < 0$$

$$Hf(Q) = \begin{vmatrix} -\frac{1}{e^2} & 0 \\ 0 & 1 + \frac{1}{e^2} \end{vmatrix} \Rightarrow \begin{cases} \Delta_1 = -\frac{1}{e^2} < 0 \\ \Delta_2 = -\frac{1}{e^2} \cdot \left(1 + \frac{1}{e^2}\right) < 0 \end{cases} \Rightarrow d^2 f(Q) > 0$$

Ariketa 5	Ariketa 6	Ariketa 7	2. Zatia

Azterketaren iraupena: 3 ordu

IZEN-ABIZENAK:

TALDEA:

5.- $f(x, y) = x^2 \cdot g(e^{y^2+xy})$ funtzio diferentziagarriak **4e** balioa hartzen duela (1,1) puntuan jakinda, kalkulatu $E \equiv 3f'_x - f'_y$ adierazpenaren balioa puntu horretan.

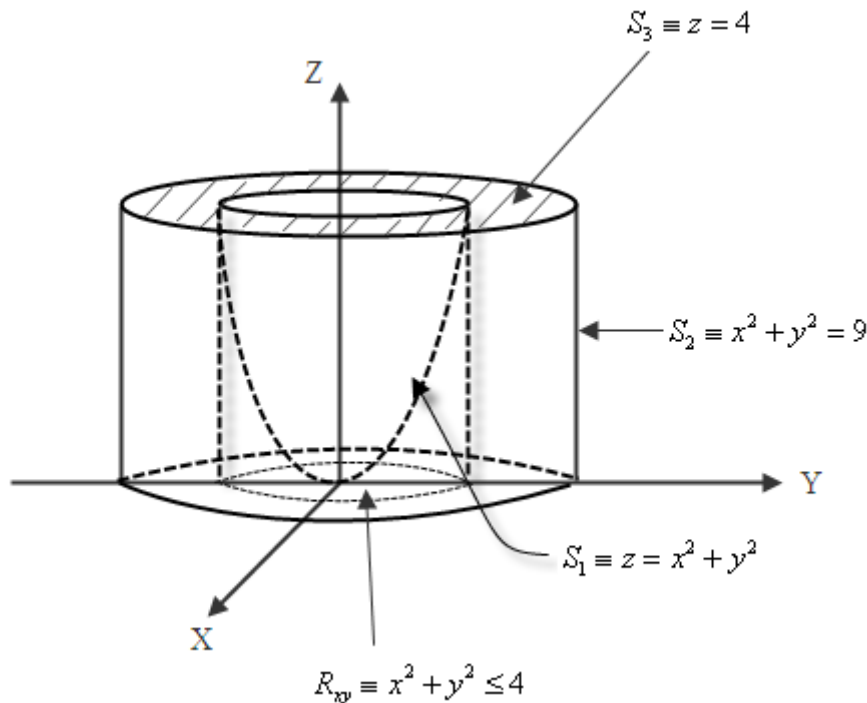
(1.5 puntu)

$$f(x, y) = x^2 \cdot g(e^{y^2+xy}) \Rightarrow \begin{cases} f'_x = 2x \cdot g(e^{y^2+xy}) + yx^2 \cdot e^{y^2+xy} \cdot g'(e^{y^2+xy}) \\ f'_y = x^2 \cdot (2y + x) \cdot e^{y^2+xy} \cdot g'(e^{y^2+xy}) \end{cases}$$

$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} f'_x(1,1) = 2 \cdot g(e^2) + e^2 \cdot g'(e^2) \\ f'_y(1,1) = 3 \cdot e^2 \cdot g'(e^2) \\ f(1,1) = g(e^2) = 4e \end{array} \right. \Rightarrow E \equiv 24e.$$

6.- Izan bitez $V \equiv \begin{cases} 0 \leq z \leq 4 \\ x^2 + y^2 \leq 9 \\ z \leq x^2 + y^2 \end{cases}$ solidoa eta bere muga osatzen duen S gainazal itxia.

- a) Kalkulatu S gainazaleko $z = x^2 + y^2$ gainazalaren zatiaren azalera.
- b) $\vec{F}(x, y, z) = 3x \cdot \vec{i} + 2(x+y) \cdot \vec{j} + z \cdot \vec{k}$ bektorea emanik, kalkulatu S gainazal itxian zehar irteten den $\vec{F}$ -ren fluxua.
- c) Izan bedi $z = x^2 + y^2$ gainazalean kokaturiko C kurba itxi eta zatika leuna. Baldin $z = 0$ planoaren gaineko C kurbaren proiektzio ortogonalak 10 u^2 -ko azalera mugatzen badu, kalkulatu $\vec{F}$ -ren zirkulazioa C kurban zehar. (3 puntu)

$$S_1 \equiv z = x^2 + y^2 \quad \forall (x, y) \in R_{xy} \equiv x^2 + y^2 \leq 4 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \text{Azalera}(S_1) = \iint_{R_{xy}} \sqrt{1 + (z'_x)^2 + (z'_y)^2} dx dy = \iint_{R_{xy}} \sqrt{1 + 4x^2 + 4y^2} dx dy$$

$$\text{Polarretan: } \begin{cases} x = \rho \cdot \cos \theta \\ y = \rho \cdot \sin \theta \end{cases} \quad |J| = \rho \Rightarrow R_{xy} \equiv \begin{cases} 0 \leq \theta \leq 2\pi \\ 0 \leq \rho \leq 2 \end{cases} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \text{Azalera}(S_1) = \int_0^{2\pi} \int_0^2 \rho \sqrt{1 + 4\rho^2} d\rho d\theta = 2\pi \cdot \frac{(1 + 4\rho^2)^{3/2}}{3/2} \cdot \frac{1}{8} \Big|_0^2 = \frac{\pi}{6} \cdot (17^{3/2} - 1)$$

b) S gainazal itxia denez, Gauss-en teorema (1) erabil daiteke, beraz:

$$\Phi_S(\vec{F}) = \iint_S \vec{F} \cdot d\vec{S} = \iint_S (3x dydz + 2(x+y) dzdx + z dxdy) \stackrel{(1)}{=} \iiint_V \operatorname{div}(\vec{F}) dx dy dz = 6 \iiint_V dx dy dz =$$

$$\text{Zilindrikoetan: } \begin{cases} x = \rho \cdot \cos \theta \\ y = \rho \cdot \sin \theta & |J| = \rho \Rightarrow V \equiv \begin{cases} 0 \leq \theta \leq 2\pi \\ 0 \leq z \leq 4 \\ \sqrt{z} \leq \rho \leq 3 \end{cases} \\ z = z \end{cases}$$

$$= 6 \int_0^{2\pi} \int_0^4 \int_{\sqrt{z}}^3 \rho d\rho dz d\theta = 6 \cdot 2\pi \cdot \frac{1}{2} \int_0^4 (9-z) dz = 6\pi(36-8) = 168\pi$$

c) C kurba itxi eta zatika leuna denez, Stokes-en teorema (2) erabil daiteke, beraz:

$$\oint_C \vec{F} \cdot d\vec{r} = \oint_C (3x dx + 2(x+y) dy + z dz) \stackrel{(2)}{=} \iint_{S_1^*} \overrightarrow{\operatorname{rot}}(\vec{F}) \cdot d\vec{S} \stackrel{(\text{Definizioz})}{=} \pm \iint_{R_{xy}^*} (\overrightarrow{\operatorname{rot}}(\vec{F}) \cdot \vec{N}) \cdot dx dy \stackrel{(3)}{=}$$

$$= \pm 2 \iint_{R_{xy}^*} dx dy = \pm 2 \cdot \text{Azalera}(R_{xy}^*) \stackrel{(4)}{=} -2 \cdot \text{Azalera}(R_{xy}^*) = -20$$

$$R_{xy}^* \equiv C \text{ kurbaren proiektzioak mugaturiko eskualdea} \Rightarrow \text{Azalera}(R_{xy}^*) = 10$$

$$(3) \overrightarrow{\operatorname{rot}}(\vec{F}) = 0 \cdot \vec{i} + 0 \cdot \vec{j} + 2 \cdot \vec{k} \quad \text{eta} \quad \vec{N} = (-z'_x, -z'_y, 1) = (-2x, -2y, 1) \perp S_1$$

$$(4) \gamma > \frac{\pi}{2}$$

7.- Izan bedi $U(x, y) = x^2 + 2xy - y^2 + 100$ funtzio eskalarra.

a) **Kalkulatu** $a, b, c, d \in \mathbb{R}$, U funtzio eskalarra $\vec{F}(x, y) = (ax + by) \cdot \vec{i} + (cx - dy) \cdot \vec{j}$ eremu bektorialaren funtzio potentziala izan dadin.

b) **Kalkulatu** P puntuaren koordenatuak, jakinda lehenengo koadrantearen erdikarian dagoela eta $\int_C \vec{F} \cdot d\vec{r} = 2$, C kurba

$$y = x + (x^5 - 1) \cdot L(x+1) \cdot e^{\sqrt{1-x}} \text{ funtzioak adierazitakoa izanik.}$$

(1.5 puntu)

a) U funtzio eskalarra $\vec{F}$ -ren funtzio potentziala da $\Leftrightarrow \overline{\nabla U} = \vec{F} \Leftrightarrow$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} U'_x = 2x + 2y = ax + by \\ U'_y = 2x - 2y = cx - dy \end{cases} \Rightarrow a = b = c = d = 2$$

b) P puntua lehenengo koadrantearen erdikarian dagoenez, $P(x_0, x_0)$ erakoa izango da.

$\overline{\nabla U} = \vec{F} \Leftrightarrow \int \vec{F} \cdot d\vec{r}$ bidearekiko independentea. Lerro-integrala, beraz, hiru eratan kalkula daiteke.

- Emandako C kurban zehar integratuz. Aukerarik zailena.
- Funtzio potentziala erabiliz:

$$\int_C \vec{F} \cdot d\vec{r} = \int_C \overline{\nabla U} \cdot d\vec{r} = U(x_0, x_0) - U(0, 0) = 2 \Leftrightarrow$$

$$x_0^2 + 2x_0^2 - x_0^2 + 100 - 100 = 2 \Leftrightarrow 2x_0^2 = 2 \Leftrightarrow x_0^2 = 1 \Leftrightarrow x_0 = \pm 1$$

Hortaz, $P(1,1)$ edo $P(-1,-1)$ izan daiteke. Kontuan hartuta puntu honek $C \equiv y = x + (x^5 - 1) \cdot L(x+1) \cdot e^{\sqrt{1-x}}$ kurban ere egon behar duela, orduan $P(1,1)$ izango da.

- $(0,0)$ puntutik $P(x_0, x_0)$ puntura doan bide errazenetik integratuz. Kasu honetan bide hori $C' \equiv y = x$ zuzena da. Orduan:

$$\int_C \vec{F} \cdot d\vec{r} = \int_{C'} ((2x + 2y)dx + (2x - 2y)dy) = \int_0^{x_0} 4x dx = 2x_0^2 = 2$$